

sosiálin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosiálin

Útgevri:
Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Blaðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosiálin
Prent: Dimmalætting

Pensiónshækkingarnar

FYRST Í VIKUNI fór ein tragikomiskur sjónleikur fram á fólkatingi. Høvuðsleikari var sambandsmaðurin Johannes Martin Olsen, meðan Vinstri-víkingarnir Henning Christophersen og Bertel Harder stuðlaðu honum. Hinir leikararnir vóru sosialmálaráðharrin Bent Hansen og figgjarmálaráðharrin Knud Heinesen.

ÚRSLITIÐ av leikinum var, at nú fáa føroysku fólk, avlams- og einkupensionistarnir tær hækkingar, sum teir áttu at havt fingið fyrri einum ári síðan, tann 1. apríl í fjør, um landsstýrið hevði røkt uppgávu sína til fulnar.

MEN LEIKURIN prógvaði, at undanfarna landsstýri hevði saman við felags sosialu nevndini gørt alt fyrireikingarbeiðið greitt, soleiðis at pensiónirnar kundu havt hækkað 1. apríl í fjør!

SOMULEIDIS avdúkaði leikurin, at núsitandi borgarliga landsstýrið hevur drálað og einki gørt fyrri at hækka pensiónirnar fyrr enn á fundi í desember mánað í fjør. Hetta avdúkaði javnaðarflokkurin eisini í lögtinginum fyrri stuttum, tá javnaðarflokkurin eisini visti at siga, at hækkingarnar til føroysku pensiónirnar vóru stroknar av donsku figgjarlógini fyrri komandi ár.

OG HVÍ? Jú, tað sigur sosialmálaráðharrin í svári sínum: »...pasivitæt frá færøsk side (les landsstýri) på en modei til pensionsforhøjelserne, der i december 1980 var sendt til Færøerne...« Harafturat visir hann á, at sosialmálaráðstovan visti, at lögtingsmeirilutin (les landsstýrissamgongan) hevði felt eitt uppskot frá javnaðarflokkinum um at hækka pensiónirnar sambært avtalaða modelið!

NÚ HEVUR Johs. M. Olsen til undanförslu, at landsstýrisskifti var hent, og at núsitandi landsstýrið »...fik ikke mulighed for at reagere, før den danske socialminister strøg posten...« Men hetta er fullkomiliga burturvið. Landsstýrið er fleiri ferðir gørt varugt við málið. Men hevur einki viljað gørt.

AT ENDA roynir Johs. M. Olsen at fjala út yvir drál landsstýrisins við at seta sosialmálaráðharran upp á pláss, og sigur, at kommunikatióin í slíkum málum skal vera millum sosialmálaráðið og landsstýrið — ikki andstöðuna, sjálvt um javnaðarflokkurin finst í henni!

HENDA skuldsetingin er burturvið. Tá landsstýrið ikki letur við seg koma í eitt ár, og tá stjórnin veit, at eitt uppskot frá javnaðarflokkinum verður felt, so má hon hugsa sítt og virka hereftir. Henda adressan var fullkomiliga skeiv Johs. M. Olsen.

SAGT VARD, at leikurin var tragikomiskur. Hví? Hann avdúkaði, at seinføri landsstýrisins er einasta orsøkin til, at føroysku pensiónistarnir fullkomiliga eru aftúrúrsigldir og hava mist 18 mil. kr. Og komiskur? Tað sum landstýrið ikki klárði eftir einum ári, klárði Johs. Martin og Vinstri-víkingar eftir eini løtu á fólkatingi.

Steðgið Interkommunalu Brennistøðini

Nú sær tíværri út til, at velduga brennistøðin á Saltnesi gerst veruleiki, um tað stendur til nevnd, sakførara og projekteringsfelag hjá IRF.

Imóti hesum eru natúrfríðingar nevnd Eystur-oyar sýslu, Landslæknin og FNU. Í hesum sambandi má avgjort eisini nevast greinarøð hjá Hans Eli Hansen. Sjálvsagt eru so at siga allir grannar imóti eins og flest øll aðrastaðni.

Ti er bert at vóna, at limakommunurnar steðga hesi ætlan sum skjótast áðrenn fleiri sáttmálar verða undirskrivaðir og

áðrenn fleiri sendinevndir fara á flog. Steðga kommunurnar ikki ætlanini sjálvar má Landsstýrið gera tað.

Um ruski

Plastevnir, hesi eru rættiliga vandaleys um tey ikki verða brend, t.v.s. at tey mugu tyrvast ella brúkast til dren. Las annars nú ein dagin um verksmíðu í Danmark, hvørs ráevni var brúkt plastikk.

Matrusk og onnur organisk evni eiga at vera brúkt til fóður og tød.

Jarn, pappir, timbur, gløs, fløskur og brúksting

eigur at brúkast aftur onkursvegna.

Útrá sovorðnum fyrirtreytum átti rusk málið at verðið loyst. Men vit eru so háttáð, at vit heldur fremja ekologiskt oyðandi loysnir.

Frægari er hóast alt at gera fleiri smærri brennistøðir, møguga við tilhoyrandi sløvgóðskuvirki. So slápost eisini undan nøkrum av hesum dýra og fjákuta rusksflutningi.

Hví?

Eitt mál sum hetta (eins

og SEV) gevur okkum ein hvøkk um vandan við óbeinleidis demokratii (elvir diktatur). Bygdaráð velur umboð í felagsskapin, sum aftur velur eina nevnd, sum so aftur velur ein formann. Nevndin keypir sær so dýra »sak-kona« hjálpa, sum so aftur velur sær nakrar leverandørar o.s.fr.

Hvar byrjaðu vit? Jú við tinni atkvøðu til kommunuvalið. Var tað ein brennistøð tú valdi? Og niður yvir høvðið á meðborgarum tínum á Skála-fjørði?

Hanus Vang

»Skrivefrækheden« mest týðandi bók seinasta ár

Husets Forlag, sum hevur givið hesa nógv umrøddu bókina út, skivur:

SKRIVEFRÆKHEDEN ER EFTERÅRETS VIGTIGSTE ESSAYSAMLING om det frie ords betydning for kampen i det moderne samfund: I kampen mod statens og kapitalens undertrykkelse af anderledestænkende bruger vi ord. I kampen mod den voksende selv-censur benytter vi os af ord til stødtigt at fastholde, hvad der vender opad og hvad der vender nedad. Og i løsrivelsen fra de undertrykkende konventioner og traditioner udslynger vi ord for at befri os fra pænhedens dødsenstriste kedsommelighed.

Igenem de sidste par år har Witte og hans politiske plakater været genstand for en række rets-sager, diskussioner og gadeslagsmål. Bedst kendt er..., men... er også faldet Prins Henrik & Co. for brystet.

Witte står idag som den mest radikale forsvarer af ytringsfriheden. For ham

er det frie ord nødvendigt, hvis vi ikke skal undertrykkes i en verden der styrer imod et økologisk og atombarberet ragnarok. EDB-kontrolleret og TV-overvåget. Dette for-svar for bogstavernes frækhed har ført ham på kant med såvel højrefløj som venstrefløj. For slet ikke at tale om midter-fløjen.

GENNEM SKRIVEFRÆKHEDEN TILSTRÆBER Witte en politisk og kunstnerisk videreudvikling. Der går en ståltråd fra hans politik engagement til hans anti-kunstneriske arbejde. Hele tiden vil han drille de magtfulde og demonstre, at den udbredte selv-censur udgør den største trussel imod menneskers frie bevægelighed.

Witte udtaler: — Kriminalmuseet blev nedlagt for flere år siden. Selv-censuren gjorde museet overflødig.

ESSAYSAMLINGEN BRINGER AMMUNITI-ON til både den kunstneriske og politiske diskussion. At smide bogen på bålet vil være farligt, — so

springer krudtet som bekendt i luften.

Af indholdet kan her røbes historierne om Ole Bendtsen, der blev spærret inde fordi bogstaverne hoppede ned fra papiret. Om racisten Mogens Glistrup, som Witte forsvarede og om Sofus Clausen, der gjorde Nyborgs borgmester så rasende, så de endte i retten. Wittes korrespondance

med Århus Politigeneral og hans liste over forbudte danske ord er også med.

»...en sjældent begavet ballademager...«, kritikeren Lars Morell i Ekstra Bladet.

fBókin fæst í H. J. Bókasølu, hjá H. N. Jacobsen's Bókhandli og í Nýggja Bókhandli, Tórshavn.

Fjallið og Muhammed

Brennistøð á landi ella á sjónum?

»Tá fjallið ikki kom til Muhammed, so fór Muhammed til fjallið«, er gomul søgn.

Nú er nógv tjak í bløðunum um brennistøð, har ætlanin er at flyta rusk úr øllum Føroyum — tó ikki frá Tórshavn — inn í Eysturoyina at verða brend.

Hví ikki lata brennistøðina sigla runt eftir ruskinum og avlevera heitt

vatn í rúgvuvís, har sum mest hóskaði er?

Eitt uml. 8-ára gamalt farmaskip kostar ikki nógv at keypa í dag, og útbúningurin, heri viðroknað heittvatnstangar, kemur ikki upp í tær stóru hæddir.

Fisher Heinesen
Klaksvik

Sjónvarpið og eyguni

Uttan at gera okkum til serfróðingar, kunnu vit upplýsa, at vanliga ráða serkonir til at hava eina lampu tendraða, tað hugt verður at sjónvarpi, fyrri at verja eyguni.

Er tað nakar, sum kann siga okkum, hvussu er við. ljósi, tá sjónvarpið er tendrað?

Vit hava stóra gleði av sjónvarpinum, men tað tykir fyrri meg sjálva, at tað er so troystandi fyrri eyguni og gevur høvuðslu, tá man bara letur sjónvarpið verða tendrað, og onki annað ljós. Havi

fyrsligið manninum at hava onkra peruna eitt ella annað stað í stovuni eisini — men hann sigur tað er skeivt, tí so sær man ikki gott nokk tað sum á skerminum er. Er tað nakar, sum kann siga frá, hvussu man skánar eyguni, samstundis sum man hyggur sjónvarpi. Ti um eg havi rætt, so kann maðurin siggja tað her — men hevur hann rætt, so veit eg, at ikki skal eg gremja um hesa peru meiri.

Húsmodur

SAAB 99

til sølu

Bilurin er 4 1/2 ára gamal og sera væl viðfarin. Er í finasta standi. Brúnur.

tlf. 41405

heldur
tú
ikki

sosiálin